

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 firtal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök **Paget János; Berde Áron, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,**
helyettes szerkesztő: **Szabó Sámuel.**

Tartalom: Havi emlékeztető. Majus. — A keleti marhavész. — A párisi közkiállításról. — Az erdélyi pincze-egylet közgyűlése. Sz. S. — A piaci és takarmánynövények közti arány. Walter Lajos. — A kanczák fedeztetése és a hasas kanczákkal való bánásmód. Erdélyi Károly. — Máktermesztés. Gálfi Sándor. — A cserebogár pályafutása. — A cserebogarak-irtásmódja. — A szőlőtökék trágyázása trágya nélkül. Tóth Tamás. — Szakirodalom. — Vidéki gazdasági tudósítások: Baróth, Zagon. — Piaci árak. — Hirdetések.

Havi emlékeztető.

Majus.

Ház és udvarban kevés teendő mutatkozik. A trágyadomb beföldelése és trágyalével vagy annak hiányában, száraz időben, vízzel való megöntözése nagyon hasznos. A hol az udvarról trágyáló foly ki: mindenkor hanyag gazdát jelez.

Szántóföld. Törökbuza, burgonya, répakapálás szorgalmazandó és pedig minél szárazabb az időjárás és talaj, annál sikeresebbnek fog e munka mutatkozni. Helytelen felfogás az, hogy száraz időben kapálni nem szabad. Megkérgesedett törökbuza, burgonyaföldek megfogasoltatnak; e munka fél kapálásnak tekinthető.

Ha múlt hónapról elmaradt volna: az őszi vetések konkolozása most az el nem maradható teendők egyike; továbbá a tavasziakban néha tetemes mennyiségű aszott, csorbóka sat. mutatkozik; ezt szedessük ki, különben termésünk minősége csökken. Zöld takarmánynak lekaszált rozsföldek muharral, kölessel bevetethők.

Ugarlás megkezdetik és pedig minél mélyebben jár az eke, annál sikeresebb munkánk.

Luczerna, lóhere: kivirágzás előtt lekaszállatják. A lekaszált luczerna 1—3 napig renden marad, azután felgyújtva, petrenczébe rakva azonnal behordatják; a szériuskertben keskeny magas rudasokban addig marad, míg teljesen kiszáradt és csak miután a szériuskerti rudasokban megszáradt, rakható kazalba. A második részlet takarmány-törökbuza elvetteik.

Állattenyésztés. Meleg napok bekövetkeztével a vályuk itatás előtt kitisztítandók, nehogy a szomjuzó állatsereg poshadt vizet kénytelenültségek inni, s betegséget igyék.

A jármások elegendő zöldtakarmány hiányában különszakított legelőn járnak.

Gulya, ménes szabadban él, csak a szoptatós kanczák kapják abrakukat és a tehennel együtt éjjelre istállóba vezetettek. A juhnyírás ideje bekövetkezett. Ki juhait szalmán, egyáltalában soványan teletette, az ne várjon nagy bundát és nehéző gyapjút. Nyírás előtt a juhok megvizsgálatnak; vajjon a juhász nem osztozott-e gyapjunkból? Csak alapos megvizsgálás után láthatjuk, hogy a juhász néha a juhok tarkóján, nyakán végig egész szügyig, két ujnyi szélességre kinyírta maga számára a gyapjút. E szokás nagyban divatozik, s vigyázásra int.

A bárányok elválasztatnak és a legjobb legelőn vagy ugaron kell jártatni őket. A juhok tejésideje beállott.

Sajtkészítésből maradt savó, zsendicze: sertésjavításra fordítható.

Megrovandó azon általános szokás, hogy a fejedő turmák a legnagyobb por és hőségben naponta háromszor a faluba sétálnak. Ez nemcsak egészségi szempontból káros, de azonfelül valóságos állatkinzás és e miatt a juhok ürülékének egy része, mint becses trágya-anyag elvész. Czélszerűbb a legelőn fejni és hetenként 2—3-szor megváltoztatandó kosarztatás által az elhullatott ganajt talaj-javításra fordítani.

Nyolcz-tíz hetős malaczkok elválasztatnak és a szükséghez képest bő élelmezésben részesülnek. Éhség vagy más ok miatt elsatnyult malaczból soha, vagy csak később, valóságos élelem pazarlás után, válik haszonvehető sertés.

A különféle állatok bélyegzésének és herélésének ideje e hónap eleje, vagyis mielőtt állandóan legelőre hajtának. Az apa-állatok szigorú vizsgálat után kiválasztatnak; — a hibás, kevés tejű, csekély gyapjút hozó állatok pedig mustrára jeletetnek.

A kikelt csirke, liba, rucza, sok vesződséget okoz. Az udvar körül repkedő hējja, szarka, varju lelővendő, különben elhordja az apróságot.

Szőlő. Az okszerű szőlőmivelésnek legfontosabb hónapja majus, a mennyiben ügyetlen kezelés legtöbbet most árthat a válogatás munkálatánál. Midőn már a bajtlások egy arasznyira nőttek és a gerezd jól látszik, kiválasztunk a karika vállán 2—4 és szükség esetén a csapon 2 alkalmas hajtást; ezeket teljes épségben meghagyjuk, mert ezek fogják képezni a jövő évi magfát;

a többi jövéseknek hegyeit kivétel nélkül lecsipkedjük úgy, hogy a gerezd fölött 2—4 levél maradjon, — az ugynevezett sarok-jövéseket pedig, ha nincs szükségünk rájuk, többől lemetsszük.

Ugyanazon munka végzendő a Guyot szerint művelt szőlőknél is, azon hozzáadással, hogy a mártius hónapban függőlyesen kikötött két vessző közül azt, mely bővebb termést mutat, vízszintesen dróthoz vagy karóhoz kötjük, a másikat pedig 20—24 ujjnyira visszavágjuk, sarkot kettőt hagyunk.

A csapos és tökemiveleknél szintén válogatunk, a haszontalan meddő- és sarokhajtásokat eltávolítván.

Gyümölcsös. A fiatal oltványokat a szél és madarak ellen karókkal és pálczákkal oltalmazzuk. Fattyunövények és sarjak szorgalmasan eltávolítandók; a fiatal fák idomító nyese és becsipkedése megkezdhető. Hajtó szemre való nemesítés folytatatik. Ha a nemesített galyakon virágok mutatkoznak, azok eltávolítandók. A nemes és az ujonnan átültetett gyümölcsfákat valamint a sok virággal borítottakat is, ha nagyon száraz idő jár, jól megöntözzük. A megöntözött fák tövei körül, polyvát vagy rövidre vágott szalmát hintsünk, mely a kigözölést és a föld kérgesedését akadályozza. Ha a cserebogarak mutatkoznak, jókor reggel rázzuk meg a fákat, a lehullottakat szedessük fel, hogy a gyenge sarjakat, virágokat ne pusztítsák és adjuk őket a baromfiaknak, melyek nagyon szeretik. Más ellenségektől is u. m. hernyók, csigák és levéltetvektől, a mennnyire lehet, óvjuk a gyümölcsösöket. A nyulak pusztításai ellen télire bekötött fák kötelekeit eltávolítjuk.

Faiskola. A csapra metszett fákra a vezérhajtás, ha az 10—15 cm. magasra nőtt, jó széles kötő anyaggal a csaphoz köttetik. Mikor ez megtörtént, a csap alatti hajtásokat vissza kell csipkedni. Megfogamzott oltványok kötései eltávolítandók és a vadhajtások szorgalmasan levágandók. Növényben elmaradt ágysok higitott trágyalé vagy gáliczköldattal esős időben megöntöztetnek. Vadoncziskolák a gyomoktól tisztán tartandók. A kikelt vadonczok megkapálandók. Az olyan magvak ágysait, melyek egy évig ülnek földben, míg kikelnek, csak meggyomláljuk. A fiatal vadonczok átültetése folytatatik.

Konyhakert. Az ősszel vagy kora tavasszal vetett növényágyások gyomláltnak és kapáltnak, száraz időjárás mellett a reggeli öntözés igen ajánlandó. A magtermesztésre kiültetett növények u. m. petrezselyem, murók, saláta, czékla, hagyma, káposzta stb. fejlődő szárait, karókhöz kell kötözni, nehogy a szél letörje. A melegágyakban nevelt palántákat a szabadba ültetjük. Borsó, hónapos retek és saláta újlag vetendő. Ugorka, dinnye, tök, paszuly vethető. A korán elvetett borsót meg kell kapálni és karózni. A karfiol és téli salátából a legszebb fejek szemeltetnek ki magnak. Hónapos retekéből a legszebb példányok magnak kiválasztandók és azok szabadban félárnyékos helyre elültetendők. A spárgahajtások szedése folytatatik, minden tőn azonban 2--3 erősebb hajtást hagyunk, hogy a gyökerek jobban fejlődjenek. A melegágyakban, cserepekben nevelt dinnyék e hó végén a szabadba kiültetendők. A melegágyakban termelt dinnye és ugorka hajtásai vissza csipetnek, a nem termő hajtásokat gondosan eltávolítjuk és a terméseket deszka alá helyezzük. Minél magasabbra nőnek a melegágyi növények, annál magasabbra kell emelni a ládákat (kereteket). Minél szebb az idő, annál gyakrabban szellőztetjük és öntöztetjük a melegágyakat, de ha a nap nagyon forrón süt, míg a nagy forróság tart, a melegágyakat árnyékolni kell. A melegágyak öntözése d. e. 8—10 óráig történik. A melegágyban nevelt paszuly, karalábi, karfiol, saláta, hónapos retek, ugorka, borsó ritkíthatók és rendre kiszedhetők.

Diszkertben. E hó végén az üres virágágyásokat őszi virágokkal beültetjük. Új gyepeket a gyomtól tisztán kell tartani és tartós szá-

raz időben szorgalmasan öntözni; a régi gyepeket kaszáltatni és hengerezni kell. Az utak tisztán tartására nagy gondot kell fordítani. Georjinák, Cannák, Ricinus, Wigandia és a többi disznővények szabadba kiültethetők. A virágházakban a forró égővi növények átültetése folytatatik. A melegházi növényeket folytonosan zárt, egyformán meleg és nedves levegőben kell tartanunk; szükséghez képest az árnyékolást el ne mulasszuk. E hó végén a hidegházi növényeket a szabadba, félárnyékos helyre ki kell rakni.

Méhészet. E hóban a lég néha annyira kihül, hogy méheink a mezt vesztély nélkül nem látogathatják; a fiasítás pedig naponkint sok mézet fogyaszt, azért az azt szükségű családoknak tápot nyújtunk. A kas sulyában ne bizzunk, mert a méz helyét már most a fiasítás foglalja el, mely táphiányában könnyen elpusztulhat. Rendesen e hóban kerekedik fel nagyobb mérvben a léppille, azért tapasszuk be jól kasainkat, hogy e pille, valamint hangya és más rovar hozzájuk ne férhessen. Tapaszul $\frac{2}{3}$ rész friss tehénganajt és $\frac{1}{3}$ rész szapult hamut használunk. Az aljdeszkák tisztogatásával és köröltapasztásával nem szabad felhagynunk, míg méhcsaládaink népe a lépet egészen el nem lepi. Vizsgálódásainkat e hóban is folytatjuk főleg azért, hogy lássuk, miként készülnek méheink a rajzásra, melynek előjelei: a herék mutatkozása és — a mi még biztosabb — ha a lépek szélein, néha benn azok oldalain, anyaházakat észlelünk. Gyakori megtekintés után képesek vagyunk még a napot is biztosan kiszámítani, melyen rajunk az ősi házat szülő édes anyjával együtt, alkalmas időjárás mellett már e hónapban elhagyja.

Erdészet. Fő használat a múlt havi teendőikön kívül a leszállított faanyagok átadása képezi az erdész feladatát és ott, hol hasított áruk készítettnek, ezeknek elkészítése e hónapban szorgalmazandó. A mellékhasználat a faszedésre, legeltetésre és cserkéreg készítésére terjed ki. Erdőművelés. A magasabb hegyeken az ertési munkálatok folytatandók, az erdei utak helyre állítandók és az erdő-tertek tisztán tartására gond fordítandó. Az erdővédelem a legeltetés ellenőrzésére, a vesszőlopás meggátolására és az erdőszelek gyakori bejárására terjed ki, ott hol a szú-rovar pusztításaitól lehet tartani, a szükséges óvintézkedések szintén e hónapban teendők. Vadászat. Az őzbakon és fajdkakason kívül a vadászat csakis a ragadozó állatokra terjed ki. —

A keleti marhavész.*)

Nagy mértékben pusztít Törökország és Szerbia határain belül, azért a ministerium a kérődők és azok nyors terményeivel való szabad forgalmat beszüntette, szigorúan utasítván a szomszédos magyarországi vármegyéket kellő számú vész-bizottságok alakítására. A birodalom határain belül eddig csakis Bukovinában, a viznitzi kerület Waszkoutz községében uralkodik a keleti marhavész.

A párisi közkiállításról.

— A párisi közkiállításra résztvevő államok közül Angliára 76, Ausztria-Magyarországra 50, Belgiumra, 40, Amerikára 33, Olaszországra 27, Spanyolországra és Svájcra 26—26, Oroszországra 25, Kínára 3 és Franciaországra 300 nemzetközi juror fog jutni.

— A párisi közkiállításra összesen 1359 hazánkfiá küldött be versenyképes tárgyakat. Nyersanyag-terme-

*) Lapunk sajtó alatt létekor vesszük a sajnos hírt, hogy a keleti marhavész Nagy-Szeben környékén, Schellenbergben kiültött.
Szerk.

lésünk és borászatunk lesz e kiállításon leginkább képviselve. A nyersanyagok között a gabona, köszén, az érczek, gyapju és dohány-játszanak kiváló szerepet, e mellett különös suly van fektetve a szeszipar jelen fejlődési stadiumának feltüntetésére is. A törvényhozás által megszavazott 200,000 frtból a kormány maga 50,000 frtot vesz igénybe, 150,000 forint pedig a központi bizottság rendelkezésére bocsátatott, hazai kiállítók segélyzése céljából.

— Magyarország, borfajai számával nagyban felülmulja a párisi kiállításon az osztrák tartományokat. Hazánkból 380 bor-, 49 likör- és 6 sörkiállító jelentkezett és összesen 1382 borfajtát küldött be. Alsó-Ausztria, Isztria, Stájer- és Csehország egyenkint csak 20—20, Dalmátország 25 borkiállítót jelentettek be.

Az erdélyi pince-egylet közgyűlése.

Kolozsvár, 1878 ápril 24.

A kolozsvári pince-egylet közgyűlése ma délután folyt le, Br. Bánffy Albert elnöklete alatt, 25 tag jelenlétében, kik 373 részvény képviselői voltak. Hallottuk a választmány által tett jelentést az 1877-ik üzletéről; ebben ki van mutatva, hogy az eladott borok mennyisége, míg a régebbi években 11 ezer vedernél nem ment többre, a közelebbi 7-ik üzlet évben csaknem kétannyira (2360 hectoliter) emelkedett. Ebből azonban csak $\frac{1}{7}$ esik a finomabb peccsenye és fajborokra, a többi asztali és piros.

Erdekes azon kimutatás, melyszerint a borokért bevett pénzüszegből a Királyhágón túli Magyarországra esik 43 ezer forint; Kolozsvárra 35,700; Oláhországra 13 ezer frt; Erdélyre 11 ezer; Angolországra 8600; Gallicia- és Csehországra 4300; máshová még forgalmunk, jelentékenyebb öszveggel kihatni nem birt.

Osztalékot ad az egylet részvényeseinek minden 200 frtos részvény után, 10 frtot (5%), mely 1878. jul. 1-én kezdve tételtet folyóvá.

A választmányból kisorsolt Br. Bornemisza János ujjra megválasztattott; továbbá a Wagner Frigyes halála és Br. Huszár Sándor lemondása által megürült két választmányi tagságra: Bokros Ádám és Holdampf Gerő kolozsvári kereskedő urak; a felügyelő bizottság tagjává Gálfi Sándor jószágigazgató úr választattak meg.

Sz. S.

A piaczi és takarmánynövények közti arány.

Csakis kiterjedt takarmánynövény termesztése és a piaczi növényekkel bevetendő terület megszorítása által képes a gazda a trágyahiányt elkerülni, jutalmazó terméseket nyerni: tehát előre haladni.

Téved, a ki azt hiszi, hogy csak kalászos növények és ropcze kiterjedt termesztése által képes földjeit trágyával, tárczáját pénzzel megtölteni; sőt épen ellenkezőleg: ezen eljárás akadályozza a gazdaság előhaladását s apasztja az évi jövedelmet.

Koppe a jeles gazda ezt mondja: „a felétett szóna, löher, fű, répa sat., nemkülönben az alomnak felhasznált szal-

ma s más anyagok adják a trágyát. A ki tehát több trágyát akar termelni, annak nem szabad mondani: „marhaállományomat kell emelnem, hanem: több takarmányt kell, hogy termeljek.“ Ezt azonban nem érjük el, ha tulnyomó arányban kalászosokat termelünk, mert a szalma csak melléktakarmánynak használható. Oly marha, a mely csak szalmával van tartva, sovány trágyát ad.

Általában azért természetnek a gazdák több kalászos növényt s véteknék tartják a jó földet takarmánynövényekkel bevetni, mert azt hiszik, hogy a kalászos növényekből hamarabb és több pénzt kapnak. Az igaz, hogy a kalászosokat hamar ki lehet csépelni s pénzzé tenni, míg a takarmánynövények csak bizonyos idő lejártával, azaz: részint állati termények, részint állatok eladása után jövedelmeznek. A mely gazda csak arra törekszik, hogy aratás után terményeiből azonnal pénzeljen, az megfelejtkezik a trágya szaporításáról, pedig csak ez által képes jövedelmét tartósan emelni; feláldozza tehát a jelenért a jövőt.

A kalászos növények tultermeltetésének következménye: erőtlen marha, takarmány- és trágyahiány; rosz trágya, ki nem elégitő termés, a talaj elvadulása s végre kevés jövedelem. A kalászos növények tultermelése karöltve jár a trágyahiánnyal, ez pedig a pénz hiányával.

Teljes termő erőben fel nem tartható, de abba nem is hozható oly talaj, a melynek felét évenként piaczi növényekkel vetik be, ha csak nagy kiterjedésű legelőkkel és rétekekkel nem rendelkezünk, vagy pedig trágyát készpénzen nem veszünk. És mégis mit tapasztalunk? azt, hogy nálunk többnyire a földek két harmadát s néhol többet is évenként kalászosok termesztésére fordítják. Azonban ezen eljárásnak következménye sem marad el; panaszkodunk rosz termésekről, trágya- és pénzhiányról; okozzuk a talajt, időjárást, mostoha viszonyokat s tudja isten még mit! pedig mindennek oka főként téves gazdasági rendszerünkben rejlik.

Azért vessünk több takarmányt; vessük be földjeinknek felét vagy még többet is takarmánynövényekkel s legyünk meggyőződve, hogy rendszeren kisebb területről is annyit, sőt még több hasznót fognak adni kalászosaink, mint azelőtt, mikor nagyobb területen természetűtük őket. A takarmánynövényekkel állatainkat bőven táplálva, azok eladásából s a termelt sok és jó trágyának okszerű felhasználásából több jövedelmet nyerendünk, mint régebben a kalászosok silány terméséből.

Nem ajánlhatjuk eléggé gazdáink figyelmébe, hogy gazdaságaikban a piaczi és takarmánynövények közti helyes arányt mentől előbb behozzák s lelkiösmeretesen megtartsák!

Walter Lajos.

A kanczák fedeztetése és a hasas kanczák- kal való bánásmód.

Tudva van, hogy keresztkezés által némely hibák és fogyatkozások lassanként eltűnnek. Ha például egy kanczának hosszú, gyenge háta van, akkor igyekeznünk kell oly mén által fedeztetni, melynek háta rövid és erős; ha valamely kancza

aránytalan nagy fejjel bir, akkor válasszunk számára oly mént, melynek kicsiny feje van.

A fedezetésnél, ha csak lehet, legyünk tekintettel a színre is, azaz kanczáinkat hasonló színű és jegyű ménekkel fedeztessük; ez által tiszta színt nyerünk. Különböző színű lovak keresztezése által az ugynevezett kevert színek jönnek létre; például a fejr- és feketéből lesz világos szürke, sötét szürke vagy tarka sat. Legkedveltebb szín a lovaknál a pej, a fekete és a fejr.

A kanczát csak akkor szabad a ménhez vezetni, midőn a sárlásnak csalhatlan jeleit mutatja. E jelek a következők: a kancza nyugtalan lesz, gyakran nyihog, étvágya rendetlen lesz, más lovak közelében nyugtalanul viseli magát, farkát felemelve tartja, gyakran vizez, pérája minduntalanul tátog és belőle szennyes sárga színű, ugynevezett sárlási nedv folyik. A sárlás a legtöbb kanczánál egy napig tart; vannak azonban esetek, midőn 2—3 napig, sőt tovább is eltart.

Legcélszerűbb úgy intézkedni, hogy a fedezetési időszak márczius, április és május hónapokra essék; később fedezetni azért nem tanácsos, mert akkor a csikózás oly időszakra esnék, midőn a gazdasági munkáknál a kanczákat nélkülözni nem lehetne.

Fedezés után a kanczát csendesen meg kell jártatni, a mént pedig szalmacsutakkal megdörzsölni és pokrócczal betakarni. A kanczának a fedezés után hideg vízzel való leöntése vagy sebes futtatása feltétlenül elvetendő.

Az első fedezés alkalmával nem minden kancza szokott megvemhesedni; épen azért 8—9 nap múlva ismét a ménhez kell a kanczát vezetni. Megvemhesedés esetén a sárlás rendszeren kimarad.

Lecsikózás után a kancza közönségesen 9-ed napra ismét sárlani szokott és ekkor újból a ménhez vezethető. 8—9 nap múlva ismét a ménhez visszük, midőn is, ha az első fedezés alkalmával megvemhesedett, a mént nem veszi fel.

A fedezetésre legalkalmasabbak a reggeli vagy az esti órák.

Egy erős, középidéjű mén a fedezetési egész időszakban 40—50 kanczát fedezhet; idősebb vagy fiatalabb ménnek ellenben csak 25—30-at.

A hasas kanczákat a lehető legkíméletesebb bánásmódban kell részesíteni. Óvni kell őket a meghűléstől, nedvességtől; nem szabad őket ütni, sarkantyuzni, erősen lovagolni, valamint velük árkokat ugráltatni sem; ellenben könnyű gazdasági munkákra (boronálásra sat.), rövid, könnyű fuvarokra sik földön nemesak lehet, sőt kell is őket használni; kivéven a hasasság végső időszakát, midőn is a kanczákat befogni egyáltalán nem szabad. Az elvetélés, mitől a második, harmadik, kilencedik és tizedik hónapban leginkább lehet tartani, majdnem mindig az ügyetlen, durva bánásmód és a rossz, célszerűtlen takarmányozás következménye szokott lenni.

A hasas kanczákat új szénával vagy megderesedett és beiszaposodott zöldtakarmánnyal etetni nem szabad, ép oly kevéssé szabad nekik átmelegedett (fülledt) zöldtakarmányt adni vagy őket posványos, mocsáros legelőn legeltetni.

Istállójuk legyen tiszta, száraz, világos és szellős, a nélkül, hogy légvonatos is lenne egyszersmind.

Hasas kanczáknak nehezen emészthető takarmányt, minők például a rozs, babó, borsó sat. nem szabad adni, de adhatunk finom szénát, árpa- vagy zabszalmával keverve és e mellett elegendő zabot és nyáron zöldtakarmányt. Önként értődik, hogy mindezen tápanyagoknak jó minőségűeknek kell lenniök.

A gyors átmenetet egyik takarmánymről a másikra a hasas kanczánál a lehető leggondosabban kerülni kell.

Hajtó szereket a hasas kanczáknak ne adjunk és ha szorulásban szenvednének, inkább allóvethez folyadjunk.

A hasasság végső időszaka felé arra is ügyelnünk kell, hogy a kanczák igen sokat ne egyenek, minthogy az által könnyen kólíka-bántalmakat kaphatnak.

Óvni kell a hasas kanczákat az ijesztgetéstől is, minthogy azok könnyen elvetélést idézhetnek elő, főleg az esetben, ha a kancza már máskor is elvetélt, minék következtében erre hajlandósággal bir.

Naponkint mérsékelt mozgást tétetni a szabadban a hasas kanczákkal nemesak hogy nem árt, de sőt szükséges; e czélból, mint már fentebb is mondatott, a könnyű gazdasági munkák is megengedhetők.

Erdélyi Károly.

Máktermesztés.

Az olajnövények közt igen nevezetes a mák. Hozzánk keleti otthonából származott át, szelidebb klíma alatt szántóföldek barázdáin és mezőkön vadon is előfordul. A legfinomabb asztali olajat adja, mely minőségben legközelebb áll a faolajhoz. A mákot tavasszal kell vetni; a bogarak nem ártanak neki, mint a mustárnak és repcének; igen jó előnövénye bármely őszgabonának, mivel tenyészési ideje rövid és augusztus közepén már átadja a talajt más növénynek; virágai dús táplálékot adnak a méheknek. Fennebbi jó tulajdonságaiért megérdemli, hogy az „Erdélyi Gazda” útján érdeme szerint legyen bemutatva az olvasó gazdaközönség előtt és az eddig-nél több figyelemben részesítetvén a kerti mívelés szűk korlátai közül kivitessék a mezőgazdaság tágasabb terére is; a vele való foglalkozást hálásan megfizeti.

A különböző mákfajok közül megemlítendők:

1. A fejr virágu, zártfejű fehér mák.

2. A zártfejű, kékvirágu kék mák.

3. A nyílt nagy fejű, kékvirágu szürke mák.

Ezek közül a fejr mákot — jóllehet ez igen finom, minden idegen iz nélküli olajat ad — csak kis mérvben természet Németsországban és hazánkban is, mivel igen keveset terem.

Mívelés alatt leginkább a kék és szürke zárt és nyíltfejű u. n. kiömlő mák van elterjedve.

A kiömlő kék mák gyengébb talajjal is megelégszik, bőven terem, de szél, eső és a betakarításkor véle való bajlódás alkalmával igen sok, néha 20% magja is kárba vész, mert igen könnyen kihull a nyílt fejből.

Részemről gyakorlatból szerzett ismeret után természetesen végezt leginkább ajánlom a zártfejú francia szürke mákot. Igaz, hogy ennek jobb föld kell, mint a fennebbinek, s tán nem is oly bőven termő, mint az, de aztán bármily szél vagy vihar érje, magjából semmi sem vész kárba, mert a zárt feje védi.

A mák szélcsendes éghajlat alatt sem igen száraz, sem túlnedves, jó erőben lévő, tisztán megmivelt, porhanyó földet szeret, megterem majd minden földnemen, még a homokban és friss törésben is, csak a nehéz agyagtalajt nem szenved. Legjobb előnövényei a trágyás ugartermények: káposzta, répa pityóka, ugoroka; jó talajban szaimás növény után is sikerül. Mákot mák után is lehet vetni és kitűnő előnnyel mivelhető a késő őszi, vagy kora tavaszi fagyokban kiveszett őszi olajnövény talajában; azonban legbiztosabb és legdúsabb termést jól gondozott kapásnövény után ad.

A mák számára kijelölendő földet ősszel jó mélyen meg kell szántani és a téli fagy porhanyító, javító hatásának átadni. Friss trágyás földben csak úgy czélszerű mivelní, ha a trágyahordás által eléggé megérett.

Mihelyt a talaj tavasszal eléggé kiszáradt, azt azonnal jól megboronálva, vetés alá újra kell szántani és martius közepétől elkezdve — ha kedvező az idő — april végéig, sőt május első hetében is lehet a magot vetni.

A fiatal máknövénynek a hideg nem igen árt, hanem árt a tavaszi szárazság és ezért jobb előbb, mint később vetni.

A vetőmag legyen jól kezelt, tökéletesen érett, egészséges; mert ettől is függ a termés sikere.

A vetést lehet épen úgy sorban, mint szórva tenni, de igen ritkán azért nem, mert az átültető foltozást nem szereti, igen sűrűn azért nem, mivel növekedésében leveleit nagyon szétterjeszti. Szórt vetésnél több mag kell, mint a sorosnál. Egy 1600 □ öles holdra elegendő 3—4 font vetőmag. Szórt vetésnél a magot tövis boronával le kell boronálni, soros vetésnél vigyázni kell, nehogy a mag igen mélyen essék, mert akkor nem kél ki; $\frac{1}{2}$ vagy 1 centimeter mélység bőven elég. Előnyösebb a soros vetés, úgy hogy a sorok egymástól félmeternyi távolságra álljanak.

Úgy a soros mint a szórt vetésnél a mák különös ápolást kíván. Mihelyt a fiatal növényt a burjántól meg lehet különböztetni, azonnal meg kell ritkítani, kivált a szórt vetésnél, úgy hogy minden máknövény 20—24 centimeter távolságra legyen egymástól. Ez a munka kis hegyes szivalaku kézi kapával történhet czélszerűen. Midőn a növény belepte a földet, azonnal meg kell gyomlálni és a netalán megsűrűdött vetést kitépés által ujjal meg ritkítani. A soros mivelésnél a sorok közét lókapával vagy töltőgető ekével lehet felszántani, azonban a növény ritkítását és meggyomlálását itt is csak kézzel lehet jól végezni. Mindkét mivelési módnál ritkítás, gyomlálás és kétszeri kapálás — midőn a növény töve körül föld húzandó — mulhatlanul szükséges.

Midőn a mák érése közeledik, madárijesztőkkel vagy gyermekekkel őriztetni kell azt, épen mint helységek közelében a tiszta búzát, mivel a madarak — főleg a harkály és cizinege — a mákot nagyon szokták ostromolni.

A mák aratása bekövetkezik, midőn a magtokok zárai föl pattannak; midőn a megsárgult mákfejekben zörög a mag. Az aratási és betakarítási eljárás különböző, a szerint, a mint zártfejú vagy kiömlő mákot természetünk. Főszabály, hogy esős időben, vagy harmatosan ne arassunk. A zártfejú mákot 3—4 napi időközben — kétszer-háromszor, a mint rendre minden fej megéri — úgy takarítjuk be, hogy vagy éles sarlóval az érett fejeket arasznyi kocsánál levagdadjuk, vagy tőből kitépjük és apró kékébe kötve, midőn jól kiszáradtak, nyalábonként szeckavágó gépen a fejeket ketté vagdadjuk és a kiömlött, ponyvákön fölfogott magot kitisztítjuk.

A kiömlő nyíltfejú mák aratása kényesebb. Ezt úgy szedjük meg, hogy érés közben szintén kétszer-háromszor a mákföldet megjárva, az érett fejeket marokba szorítva, a magot nyakban álló nyitott száju lenterisnyákba kirázzuk és a kirázott mákfejeket vagy learatjuk, vagy kitépjük és utóérés végett, mint a repcét vagy magvas kendert, csomagokba állítjuk fejfel felfelé; s később ponyvás szekeren haza szállítjuk és a még nyerhető magot kitakarítjuk.

A mákot rostákon és szitákon úgy ki kell takarítani, hogy csak a tiszta mag maradjon. Az ilyen tiszta magot valamely száraz, szellős padláson, gyakori forgatás mellett, vékony rétegekben gondosan meg kell szárítanunk és így aztán piacra visszük.

Ha kellő gondozás mellett jól sikerül a máktermesztés, egy holdról be lehet kapni 15—20 mérőt, minek ára 20—30% al mindig a repce felett áll. Ez árkülönbség onnan van, hogy a mákot nem lehet oly nagyban természetni, mint a repcét és míg a repce csak világító és gépolajat ad, a másik a legizletesebb asztali olajat szolgáltatja. 100 font mák 25—40% olajtartalommal bír.

A mák szalmája csak mint tüzelő anyag jöhet számításba, de így sem sokat ér.

A mondottakban úgy hisznm, röviden felsoroltam a máktermesztés gazdasági teendőit. A kinek van kész porhanyó földje, tegyen kísérletet — ha bár kicsinyben is — a mákkal. Még ez évben sem nagyon késő.

Végezetre, mint különösséget megemlítem azt is, hogy a mák éretlen zöld fejének tejszinű folyadékából készítik az opiumot. De hagyjuk ezt. Nekünk nem altató, hanem ébresztő-szerekre van szükségünk!

Gálfi Sándor.

A cserebogár pályafutása.*)

Néhány hüvelyknyire a zöld pázsittakaró alatt készítet neki anyja ágyat; rög a takarója s finom gyökerecskének nyulnak le körülötte, jövendőbeli táplálékul szolgálóak. Mély csend és nyugalom honol körülé, a nap forró sugaraival melegíti a talajt; meleg lehetet hatja át a földet. Négy egész hat hét mulik el, akkor kezd a piczi tojás életjelt adni, s a tehetetlen kislárva bujik ki belőle. Azon kamrácska, melyben életre ébred, sötét s

*) Ezen ügyesen írt időszerű cikket a „Gazd. Lapok“ közlebbi számából vesszük át. Szork.

bizony nem valami kényelmes, nehéz benne minden lépés, lassu az út egyik gyökérkétől a másikig, de az asztal gazdagon van felterítve s egyebet pedig nem kíván a kis falánk féreg. A hidegebb évszakban, midőn eső nedvesíti át a földet, hólepel borítja el a mezőt s a fűvek és növények halálának hire lehat a sötét talajba is, ekkor a kis telhetetlen is kifáradt a rágcsálásban, mélyebben fúrja magát a földbe, hogy háborítatlanul hajthassa fejét téli álmára.

Itt fekszik tehát a jövődöbéli cserebogár nedves és meleg ágyában, tétlenül magáról megfeledkezve, addig, míg a tavasz ki nem nyílik s a fűvek növése meg nem indul, míg a gyökerek ki nem nyulnak és erecskéik a barna rögöt át nem hálózják. Ekkor felébred a néma alvó is, kinyújtóztatja kihoververt tagjait s lassan előkészik, hogy ismét helyet foglaljon a terített asztalnál, melyet ősszel elhagyott. Itt több társára akad, kikkel már ősszel együtt működött, testvérekkel, kikkel hálókamráját megosztotta s a kik most vele együtt ébredtek új életre.

Csendesen és észrevétlenül, de fáradhatlanul és pihenés nélkül folytatja ezután velök együtt borzasztó falánk munkáját. Egyremásra hejtják le odafönn fejecskéiket a növények s száraik csendesen borulnak a földre; a tavaszi nap, mely életre ébresztette őket, forró sugaraival felpörköli a kis hullákat, a szél letördeli az elszáradt kalászatokat és a még rövid idővel ez előtt üde reményzöld színű bimbócskák- és leveleknek egyszerre vége van.

Alant pedig kényelmesen összehúzódva hevernek a szőrös lárvák és lakmározóak a dúsán megrakott asztal körül; naponként természetesen, erősödnek és fejlődnek tagjaik és naponként szaporodik a növényhullák száma, melyek a láthatlan falánk tömegnek esnek áldozatul. Így tart ez az első vedlésig.

Azon mez, mellyel a lárvák a tojásból előbujtak, mindig kisebb és szűkebb lesz és elkopik; most már le kell vetközni a gyermeköltönyt és újra kell ruházkodni a jövő évre. E célból ismét lejjebb kell furakodni a föld mélyébe, hol az öltönyváltoztatás szerencsésen megtörténvén, újra visszatérnek a zöld takaró alá, hogy pusztító rágcsálásukat újra megkezdjék. Ezalatt erejük nőtt és ezzel együtt étvágjuk is: a nyugtalan tömeg most már odább is kimozdul táplálékot keresendő; azon terület, melyen születtek, most már szűkké válik nekik, nagyobb földet vesznek adóztatás aia. Őszig ezekre menő növényt pasztitanak el, több hüvelyknyire küsznek előre; míg végre jóllakva és kifáradva zsibbadtság lepi meg tagjaikat, mint a megelőző évben, és az egész familia újra mélyebben buvik a földbe, hogy megkezdje második téli álmát.

Mint az első két évben, úgy folyik le a harmadik év tele és tavasza is; de késő nyáron ezen évben megy végbe azon csodálatos átalakulás, mely a telhetetlen féregnek jövődö, a napvilágon töltendő életét készíti elő. A nagy, vastagra hizott hernyók most utoljára vonulnak mélyebben a föld alá, hogy ott bevárják bebábozásukat, mi augustus végén vagy september elején megy végbe. Mozdulatlanul hever ezután a jövődöbéli szárnyas merev hüvelyében mélyen a föld alatt; az ősz lombokat hullat tanyájukra, a tél sivitó viharokat kerget el felettük, jég, hó, zivatar tombolnak ottan s a kis alvó szárnyait és lábait

szorosan összehuzva csendesen pihen s várja a feltámadás óráját. Ezután az olvadó viz cseppecskéi egymásután hatnak le a földkéreg alá s ott elbeszélk, hogy odafönn a napfénytől minden ragyog és olvad; a föld kezd átmelegülni és nyújtózkodik, mint a ki új életre ébred. Ekkor a barna alvó is felszerken, kinyújtja tagjait, bőviti szűk czelláját és megkezdi útját a nagy világba; ez gyakran igen sok fáradsággal jár, ha azou tanya, melyben a jövődöbéli cserebogár ágya volt, kemény földréteg által borítottatik; eleintén bizony lassan megy, míg a földréteg vékonyabb, vékonyabb lesz és az első gyökerecskéik, melyek három éven át szolgáltattak kedves táplálékot, elötnenek; de a mi utasunk most már rájuk sem hederit: őt most más cél lelkesíti, gondolata más irányban foglalokzik, mindig gyorsabban iparkodik fölfelé. Egyszerre megvillan a sötét éjszaka, még egyet lapától kemény lábaival, még egyet taszit sima tétével, még egy lépés és ismét egy: jobbra balra hullanak a rögök, gyenge, enyhe tavaszi lehelet veszi körül s az ifju vándor kiut van a szabadban és a napvilágon. Rendesen este, a lenyugvó nap utolsó sugaraival tartja a cserebogár-nemzettség kivonulását a föld sötét mélyéből

A cserebogarak irtásmódja.

(Fekete Lajos rovartanából.)

Hazánk több vidékéről vett értesülés szerint: ez alkalmatlan vendég az idén nagy mennyiségben jelent meg s szűkéssé vált, hogy apasztására minden lehetót elkövessünk. Ezért adjuk közre az alábbi czikkecskét:

— A cserebogarakat reggelenként könnyen le lehet a fákrol rezzenteni es kopogtatni. A szedésre legjobb: mindkét végükön nyílt tarisznyákat alkalmazni, melyek felső nyílásába egy eltörött, széles nyaku borosüveg nyaka van bekötve, alól pedig egyszerűen erős zsineggel bekötötték. A bogarak az üveg nyakán gyűjtetnek be s ha a zsák megtelik, az alsó nyíláson bocsáttatnak ki, hogy forró vízben vagy összetiprás által megölettesenek. Földdel elegyítve, kitünő trágyát adnak. Ha ültetvények és magtelepek s különösen csemetekertek közelében a bogarakat szorgalmasan szedetjük, sok értékes csemetét menthetünk, nemcsak a bogár rágásától, hanem a lerakandó tojásokból kikelő s 2—3 évig pusztító csimaszoktól is, mert a nöstények nehézségüknél fogva nem szoktak messze repülni petéik lerakása végett. Hogy a célt biztosítsuk, szükséges az ápolandó fiatalosak szélén 100—200 lépésnyi távolságban a nagy (erdei, vad) fákat, melyekrol a bogarakat lerezzenteni nem lehet, már előre ledönteni; ellenben vékonyabb, különálló és könnyen megrázható fa a szedést nagyon elősegíti, mivel ezeket a cserebogár körülrepkedni s rájuk telepedni nagyon szereti. A szedésre nézve meg kell tartani a következő szabályokat: a bogár szedéséhez a csoportos megjelenés első napjaiban már hozzá kell fogni, a mi szárazabb és déli fekvésű erdőrészekben (s gyümölcsösökben) hamarabb fog beállani, mint nedves vagy északos helyeken; alantabb vidéken hamarabb, mint magasan fekvőn. Költségkiméltés tekintetéből csak oly napokon kell szedetni, mikor a bogarak hideg vagy esős időjárás miatt nincsenek elbujva, vagy nem ülnek igen szilárdan a fán. Langyos

estekre következő reggeleken nagy mennyiségben ülnek a lombfák ágain s midőn ott sütkérezni kezdenek, legkönnyebben lepotyognak a megrezzentésre, a nélkül, hogy felrepülnek. Legtöbb figyelmet kell fordítani magánosan álló vagy a többiek közül koronájukkal kiemelkedő fákra, szabadon álló bokrokra; ellenben árnyékban levőkön nem kell bogarat keresni. A szedést 2—3 napi időközökben kell ismételni.

A szőlőtőkék trágázása trágya nélkül.

Kiknek az „Erdélyi Gazda“ 15-ik számában, Erdélyi Károly úrnak a szőlőtökének trágázásáról irt szakértő, alapos utasítása után sem lenne módjok sovány szőlőkben az ajánlottak közül valamelyik trágyanemet alkalmazni, — azoknak mondom én, illetőleg ajánlok oly trágázási módot, mely nem kerül egy krajczárba sem; ott van az minden szőlőtő-közvetlen közelében, csak meg kell látni s czélszerűen felhasználni.

A kapálás ideje itt van. Mindenki tudja, hogy főleg az első kapálást jó mélyen kell tenni, hogy a levegő, eső és nap-sugár jól behathasson a talajba. Ilyenkor minden szőlőtő kívánt mélységre kinyitattik, a talaj felszínéhez közel levő, ugynevezett szakálgökerek szorgalmasan letisztíttatnak. Ki ezen műtétet csak pár évig is elhanyagolja, a szőlőfa éltető lelkét, az aggtökét teszi tönkre, mert a szakálgökerek miatt, a mint mondani szokták, az agg-in elrugja ágyát s ekkor igazán elég egy rugás a szőlőtőre, hogy az helyéből tova ugorjék. No de ezt csak fiatal szőlősgazdák kedvéért mondom el.

Jó, jó! de hát a trágya, az az olcsó trágya, hol maradt? Kérdi a nyájas olvasó. — Igaz! — Tehát ki van nyitva a szőlőtő; a szakálgökerek is le vannak róla tisztítva: most jön a trágázás, mely abból áll, hogy a szőlőtők közelében levő talaj felszínét, melyet télen át a fagy s más tényezők megkövítették, a tőkék tövével, a szakálgökerek takarításakor képződött mélyedésbe huzatjuk; arányosan osztva fel, hogy egyik tő annyit kapjon belőle, mint a másik.

A szőlőtőkék tövére ekként összegyűjtött jó föld egész nyáron át igen jó szolgálatot tesz, a mennyiben a kövér, puha föld a tenyésztést nem kis mértékben mozditja elő s így az általam ajánlott eljárás, azt hiszem, felér egy gyenge trágya-zással.

Tóth Tamás.

Szakirodalom.

— Fekete Lajos „Erdészeti rovartan“ című, a magyar szakirodalomban hézagpótló munkája jelent meg legújabbán. Kapható a szerzőnél Selmeczen. Ára 4 frt.

A munka 3 részre oszlik: I. általános, II. leiró és III. meghatározó rész.

Az I. és II. rész, egy 344 nagy 8-ad rét oldalra terjedő külön kötetet alkot. Számos, kitünően sikerült ábrával van felszerelve és foglalokzik: 1. a rovarokkal és azoknak az erdőgazdasághoz való viszonyaival általában; 2. az erdőgazdaságra nézve jelentősebb rovarok leírásával.

A III. rész egy külön kisebb alakú 48 oldalra terjedő füzetet alkot, az erdő káros rovarainak meghatározását tárgyalja. Ebbe a gyümölcsfákön élő ártalmas rovarok is fel vannak véve.

Ajánljuk ezen jeles munkát az érdekelteknek, addig is, míg bővebb ismertetésére terünk nyílik.

— Magyarország meddő gazdaságának hogyan lehetne hasznát venni? E fontos kérdésre felel meg tömör rövidségben gr. Szapáry János 1874-iki művében, melyet Székely József magyarítva s a korhoz alkalmazva, most kiadott. Megjelent Budapesten Grimm és Horovics budapesti könyvkereskedésében. Ára 30 kr.

Vidéki gazdasági tudósítások.

Baróth, 1878. ápril 20.

A tél igen következetes időjárás mellett folyt le. Az állatok járványos betegségtől menten, egészségesen fogyasztották a szalmát. A tartós fagy kedvező alkalmat adott trágyahordásra, lahordásra, és több más igásmunkákra. Az őszi vetések jól teleltek és szépek. A tavasz későre köszöntö be, miért a vetés egy kissé hátramaradt. Folyó hó 6-án zabbal vette kezdetét a vetés, s az óta — habár szaggatottan — de foly a munka. A luczerna és here gyors növésnek indult. A természetes gyep is biztatja az istállók lakóit. A gyümölcsfák kedvezően teleltek, s hisszük, hogy hasznunkra válik a késői rügezés. A méhek tűrhető állásban vannak, — A baromvásárok népesek, de forgalom nincs. Egy pár jó igás ökör ára 380—400—440 frt, egy pár közepes ökör ára 270—320 frt, egy pár gyenge ökör ára 180—220 frt. A gabona ára mérsékelt. A napszám rendes.

Nagy Imre.

Zágon. 1878. ápril 17.

Tartós telünk volt, nagy hóval. A tavaszi szántás e hó 2-án vette kezdetét zabvetéssei, a három napig tartó szép időt az esőzés félbeszakítva, csak 13-án engedő a szántás továbbfolytatását. Őszi vetéseink különösen a korán vetettek, igen szépek. Takarmány-szükségben nem vagyunk, eladó széna van most is elég, vajha azt is mondhatnók, hogy jók. Gyümölcsfáink a tavalyi nagy termés daczára, jól biztatnak. Gazdasági állatainknak, különösen a szarvahmarháknak ára nagyra emelkedett, a gabonanemek közül a búza szállott.

Szabó Károly.

Piaczi árainkat illetőleg

megjegyezzük, hogy Beszterce, Brassó, Csik-Szereda, Deés, Déva, Erzsébetváros, Fogaras, Gy.-Fehérvár, M.-Vásárhely, N.-Egyed, Segesvár, S.-Sz.-György, Szamosújvár, Sz.-Udvarhely, Torda és V.-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabnaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve. — A hectoliter árának átszámítása a régi mértékre nagyon egyszerű: az összeg egy tizedrészét leütve, a maradék a gyakorlat igényeihez képest elég pontosan három véka árának felel meg. P.o. buza hectoliterje 800 kr., leütve a tizedrészt, 80 krt, marad 720 kr., mint három véka, tehát 240 kr., mint egy vékának ára!

Felelős szerkesztő: SZABÓ SAMUEL.

Hirdetések.

Pénz-kölcsönök

a hirdalom bármely részében, telekkönyvezett földbirtokra 1000 fittól kezdve bármily magas összegig 5 és 6% kamat mellett kölcsönre és 5000 fittól felüliket még előnyösebb feltételek mellett gyorsan eszközölök, hovebb felvilágosítással készséggel szolgálók.

Bekelezett terhek kifizetését szintén eszközölök.

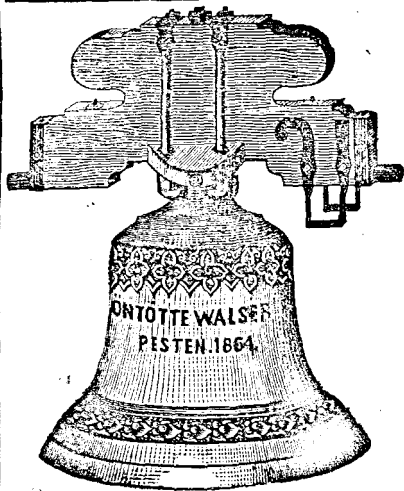
(G) (14—26)

Voith Gergely,

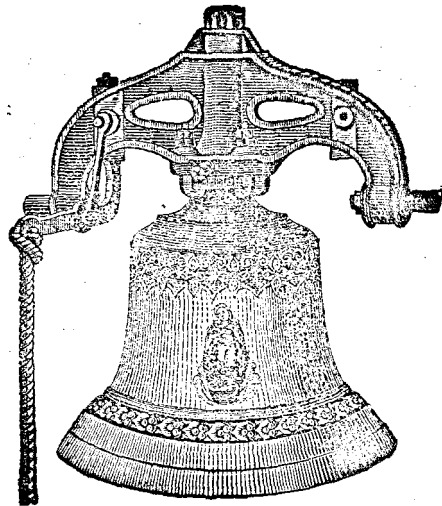
Kolozsvárti, párisutca, 19. sz. sz. ház.
(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1—4 óráig)

Tömlő-orsók, kovács-fúvók, takaró-ponyvák, tized mérleg és súlyok.

kerti- és kézi fecskendők, tüzi vedrek, pemetéák, toló- és mászó létrák

Harangok
fa és vaskalappal.
Tűzoltó szerelvények.
Borlehuzó gépek
teljesen felszerelve.
Gummi és kender
tömlők, gummi kö-
penyegek.
Szivattyus és házi
kutak, azonkívül

rugany-mérga és gútlaperga áruk minden czélra, nevezetesen lapok, szellentyűk, zátkarkák, zsinórok

szerező és javító műhelye; elvállal kutak, gépek és vízvezetések berendezését és javítását. (3.)

WALSER FERENCZ első magyar gép- és tűzoltó szerek gyára, harang és érczöntöde Budapesten, főkraktár Kolozsvártt, bel-monostor utca 12. szám.

villanyos házi és szoba-távirdek, vezetékek tűzoltó egyletek részére

Piaci árak.

A heti vásár		Egy hectoliter (=70 kupa)						100 kilo		1 köbméter	1 kilo	
helye	napja	liszta	buza	alegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n												
Besztercze	febr. 27.	840	850	—	—	300	625	240	75	300	28	
Brassó	mart. 15.	950	700	615	570	285	530	220	130	360	36	
Csik-Szereda	april. 10.	1025	900	070	575	350	620	280	100	175	28	
Déás	april. 16.	750	660	600	—	240	510	340	200	200	32	
Déva	dec. 23.	1100	700	950	—	860	720	260	180	220	36	
Erzsébetváros	mart. 16.	900	700	675	—	350	600	300	160	300	34	
Fogarás	jan. 25.	900	880	720	—	300	600	220	130	350	34	
H.-Fehérvár	april. 13.	926	726	650	—	376	600	315	170	310	40	
Gy.-Sz.-Miklós	april. 20.	975	650	650	550	275	625	140	80	—	28	
Kolozsvár	april. 25.	845	—	618	—	293	618	240	140	300	40	
H.-Vásárhely	mart. 28.	900	750	650	560	325	650	300	100	350	34	
Nagy-Enyöd	jan. 24.	850	675	550	—	280	525	240	80	180	32	
H.-Szében	april. 23.	960	830	700	600	330	660	180	110	320	38	
Segesvár	febr. 21.	930	700	650	—	280	600	150	90	180	32	
S.-Sz.-György	april. 15.	900	800	650	480	320	540	250	150	250	36	
Szamosújvár	febr. 11.	930	675	605	—	260	640	360	70	400	30	
Sz.-Régen	april. 19.	880	640	605	—	305	700	300	170	230	34	
Sz.-Udvarhely	april. 16.	1000	800	750	—	300	650	180	40	180	28	
Torda	jan. 27.	850	700	650	400	250	550	250	36	320	36	
V.-Hunyad	mart. 30.	920	800	720	—	300	620	180	100	200	36	

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számítottak.

A hirdetés szövegét

a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljesítés szerint akaráhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda” hirdetési díjszabályzata.

A kívánt tér megnevezése	1 1-3 1-6 1-12 1-18 1-24 1-30 1-36 1-42 1-52									
	széri hirdetésről									
	fizetendő forint									
18/16 v. egész oldal	8	24	45	85	120	160	180	200	220	260
9/16 v. fél "	4	12	23	43	60	80	90	100	110	130
4/16 v. negyed "	2	6	12	22	30	40	45	50	55	65
2/16 v. nyolczad oldal	1-50	4-50	8	12	16	22	24	26	28	33
1/16 v. tizenhatod "	1	3	4	6	8	11	12	13	14	17

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrészt engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.